

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Ortadoğu Genel Müdür Yardımcılığı

7/1299
GK 56

Sayı : B.06.0.OAGY.0.0-026.21 -2011/7604270
Konu : Soru önergesi

2 Ocak 2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 2 Aralık 2011 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/610-2-370/3973 sayılı yazısı.

Tokat Milletvekili Sayın Orhan Düzgün'ün 7/1299 esas numaralı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

Ahmet Davutoğlu

Ahmet DAVUTOĞLU
Dışişleri Bakanı

Ek:1

Dağıtım:
Gereği :
TBMM Başkanlığı

Bilgi :
Başbakanlık

TOKAT MİLLETVEKİLİ ORHAN DÜZGÜN'ÜN YÖNELTTİĞİ SORU ÖNERGESİNE YANIT METNİ

SORU:

ABD Dışışleri Bakanı Hillary Clinton'ın, Amerikan ABC televizyonuna verdiği mülakatta sarf ettiği "ABD'nin Suriye ile bağlarının ve ticaretinin çok az olduğunun, Suriyelilerin kulak vereceği bir ses olmadığımızın farkındayız. Dolayısıyla, Suriye'nin göz ardı edemeyeceği, giderek büyüyen ve şu anda Arap Birliği ve Türkiye'den oluşan bir koronun çağrısında bulunduk" ifade edilen sözlerine göre;

Soru 1: ABD Dışışleri Bakanı Hillary Clinton, Suriye'ye karşı Arap Birliği ve Türkiye'den oluşan bir koroyla çağrıda bulunduk sözlerini Türkiye'yi Amerikan emperyalizminin maşası şeklinde gördüğü için mi ifade etmiştir? Bu düşünceye katılıyor musunuz?

Soru 2: Suriye'de olaylar patlak vermeden ve mülteci konusu gündemde bile değilken, Suriye sınırlarında 1 ay öncesinden mülteci kampları kurulduğu iddialarının doğruluk payı var mıdır? Eğer var ise bu bize sistemli bir senaryonun adım adım gerçekleştiğini mi göstermektedir?

Soru 3: Suriyeli yetkililer tarafından muhalif güçlerin elinde yakalanan silahların Türk menşeli olduğu iddiası doğru mudur? Eğer doğru ise sözü geçen kullanılmış silahların Müslüman kardeşler örgütü şebekelerinin eline nasıl geçtiğini açıklayabilir misiniz?

YANIT:

Gerek Türkiye Cumhuriyeti kurulduğundan bu yana dış politikamızın temel dayanağını oluşturan "yurtta barış, dünyada barış" anlayışımız, gerek bunun bir yansıması olarak dile getirdiğimiz "komşularla sıfır sorun" ilkesi, Türkiye'nin etrafında bir barış, istikrar, güvenlik ve refah kuşağı oluşturulmasını hedeflemektedir.

Suriye de dahil olmak üzere tüm komşularımızla ilişkilerimiz ve bu ülkelere yönelik politikalarımız, üçüncü tarafların yönlendirmesiyle değil, ulusal çıkarlarımızın gerekleri temelinde şekillenmektedir. Esasen, Türkiye'nin dış politika çizgisinin de bu yönde olduğu konusunda hiçbir tereddüt duyulmamalıdır.

Daha Suriye'de olaylar başlamadan çok önce, ilk olarak Tunus'ta toplumsal hareketler patlak verdiğinde kaçınılmaz olacağını gördüğümüz dönüşüme uyum sağlayabilmesi, bu geçiş sürecinden zarar görmeden çıkmak için gerekli reformları gerçekleştirmesi konusunda Suriye Yönetimi'ne, üçüncü bir ülkenin yönlendirmesine gerek duyulmaksızın, bu ülkeyle mevcut özel bağlarımız çerçevesinde tamamen kendi değerlendirmelerimiz doğrultusunda samimi telkinlerde bulunulmuştur.

Girdiği yanlış yoldan çıkarmak için çok büyük çabalar sarf etmemize rağmen Suriye Yönetimi, halkın demokrasi, hürriyet, insan hakları, iyi yönetim ve hukukun üstünlüğü gibi evrensel değerlere sahip olma arzusu karşısında gerekli adımları atmamış ve bu talepleri silah zoruyla bastırmaya çalışmıştır.

Artık bölgesel bir sorun haline gelmiş olan Suriye'deki krizin bölgesel bir sahiplenmeyle ele alınmadıkça aşılması mümkün görünmemektedir. Bu bağlamda, önemli bir bölgesel aktör

olarak kendi inisiyatifıyla harekete geçen Arap Ligi'nin Suriye'ye yol gösterici ve el uzatan girişim ve çabaları tarafımızdan memnuniyetle karşılanmış ve desteklenmiştir.

Kendisine Arap kardeşleri tarafından Arap Ligi aracılığıyla sunulan çıkış yolu fırsatının yanı sıra İslam İşbirliği Teşkilatı'nın çağrılarını, izlediği uzlaşmaz tutumla heba eden Suriye Yönetimi'ne karşı, gerek ülkemizin uluslararası politikada savunduğu evrensel değerler ışığında, gerek bu ülkedeki mevcut krizin bütün bölgeyi etkileyecek daha büyük bir çatışma ortamı doğurması tehlikesi karşısında, kararlı adımlar atılması ve bazı somut tedbirler alınması bir zorunluluk haline gelmiştir.

Bu itibarla, Arap Ligi'nin 27 Kasım günü Suriye'ye uygulanacak yaptırımlar konusunda kabul ettiği kararı takiben, Suriye Yönetimi'nin kendi halkına karşı şiddet uygulamasına olanak tanıyacak her türlü imkan ve kapasiteyi hedef almak üzere esasen bir süredir değerlendirilmekte olan bazı önlemler 30 Kasım günü kamuoyuna açıklanmıştır.

Türkiye'nin, tüm bölgenin güvenlik ve istikrarını tehdit eden bir hal alan Suriye krizi konusunda gerek bölge ülke ve kuruluşlarıyla, gerek Suriye konusunda benzer endişeler taşıyan bölge-dışı aktörlerle temas ve istişare halinde bulunması tabiatıyla ulusal menfaatlerimizin gereğidir. Nihai tahlilde, dış politika kararlarımızın sadece Türkiye'nin ulusal çıkarları temelinde alındığı ise izahtan varestedir.

Öte yandan, Suriye'de rejim tarafından sivil halka şiddet uygulanmasını içeren olayların başlaması sonrasında, geçmiş tecrübelerimizden hareketle, ülkemize yönelik olası bir göç hareketine hazırlıksız yakalanmamak amacıyla alınması zaruri önlemler konusunda ilgili kurumlarımız arasında gerekli koordinasyon zamanlıca başlatılmıştır. Bu çerçevede, ülkelerindeki zor durum nedeniyle Türkiye'ye sığınmak durumunda kalabilecek Suriye vatandaşlarının başta barınma olmak üzere temel ihtiyaçlarının, ulusal güvenliğimize ve kamu düzenine hanel gelmeden karşılanmasını teminen gerekli hazırlıklar yürütülmüştür. Çadırkentlerin sayısı, Suriye vatandaşlarının ülkemize geçiş durumuna paralel olarak aşamalı bir şekilde Haziran ve Temmuz aylarında artırılmıştır. Bugün itibarıyla Hatay'da 6 çadırkent bulunmaktadır. İhtimaliyata dayalı yapılan bu hazırlıkların isabetliliği, 4 Haziran 2011 tarihinde Türkiye-Suriye sınırı yakınındaki Cısır el Şugur'da meydana gelen olayları takiben, can ve mal güvenliklerinden endişe eden ve sayıları zamanla 19 bine ulaşan Suriye vatandaşlarının topluca ülkemize geçişinin insani bir krize dönüşmeden sağlanabilmesiyle sınanmıştır.

Diğer taraftan, Türkiye'nin temel dış politika ilkeleri ve komşularla iyi ilişkiler tesis etme hedefi çerçevesinde, Suriyeli muhalif gruplara silah sağlanmasına yönelik bir faaliyete girişilmesi sözkonusu olmamıştır. Kaldı ki, Türkiye, Suriye halkının meşru taleplerini barışçıl yoldan dile getirmesinin yararına inanmakta ve muhalefetle temaslarında barışçıl yolların terkedilmemesi gerektiğini kuvvetle vurgulamaktadır.

Bununla birlikte, iç karışıklıkların yaşandığı ve bir çatışma ortamının sürdüğü ülkelerde kaçakçılık faaliyetlerinin arttığı bir vakıadır. Bu doğrultuda, Suriye'de kaçak olarak ele geçirildiği ileri sürülen silahların menşelerinin Suriye rejimine yakın duran ülkeleri de kapsadığı bilinmektedir.